Management optimering i klimastalden

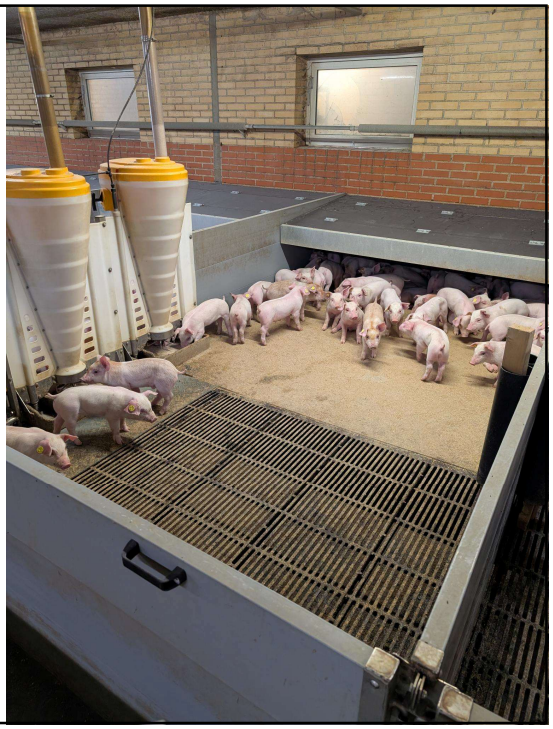

27. januar 2026, SvineVet Årsmøde, Agerskov Kro

Jes Callesen, PROGRIS
T: 2154 0441
M: jes@progris.dk
W: progris.dk
: progris

SvineVet Årsmøde 2026

1

Hvem er PROGRIS ?

- **Jes Callesen, 57 år, Haderslev**
- **Ejer af PROGRIS (siden marts 2025)**
  - ✓ Hands-on rådgivning på staldgangen
  - ✓ Med i stalden, når det sker (fx fravænning)
  - ✓ Gode rutiner & systematik
  - ✓ Forklare de ansatte hvorfor & hvordan

2

Konklusioner

1. LÆR grisene at æde i farestalden
2. AKTIVÉR grisene de første dage i klimastalden
3. VEJEKAMERA er et godt redskab - men det kræver opfølgning!!
4. NOK PROTEIN, mange grise får for lidt

SvineVet Årsmøde 2026

3

Lær grisene at æde i farestalden

4

Grise der ikke æder ved fravænning får skader i tarmvæggen

- Fordi tarmceller ernæres inde fra tarmen (ikke fra blodet)

- Reduceret vækst (pga. mindre tarmoverflade)
- Fravænningsdiarre (E.coli)
- "Utæt tarm" med passage af bakterier/toksiner ind i blod → Sygdom !
- Dårligere omsætning af foder på lang sigt --> Lavere slagtevægt !

5

Svinevet Årsmøde 2026

Høj foderoptagelse den første uge øger tilvæksten i hele smågriseperioden !!

+100 g ADFI i første uge = +40 g DTV 7-30kg

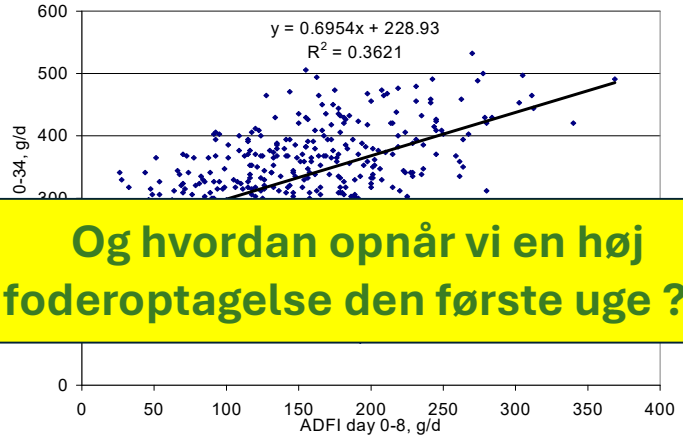

Og hvordan opnår vi en høj foderoptagelse den første uge ??

6

I skal lære grisene at æde allerede i farestalden !!

PROGRIS

Andel grise, der ikke optager foder efter fravænning

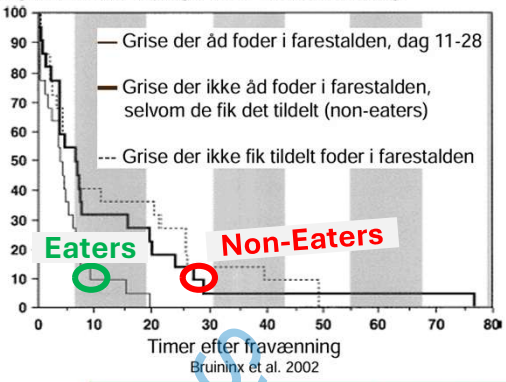

Bruininx et al. 2002

Akkumuleret foderoptagelse efter fravænning (kg)

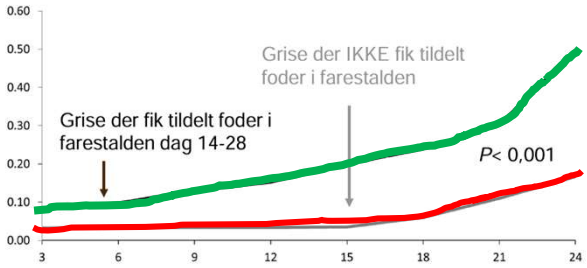

Lee et al. 2021

Grise, der optager foder i farestalden
- Kommer hurtigere i gang med at optage foder efter fravænning
- Har en højere foderoptagelse efter fravænning

SEGES INNOVATION

Kilde: So-Seminar 2024

7

Online Årsmøde 2026

Hvornår skal grisene begynde at få supplerende foder?
- effekt på diarré efter fravænning

Akkumuleret diarréscore, målt dag 0-7 efter fravænning

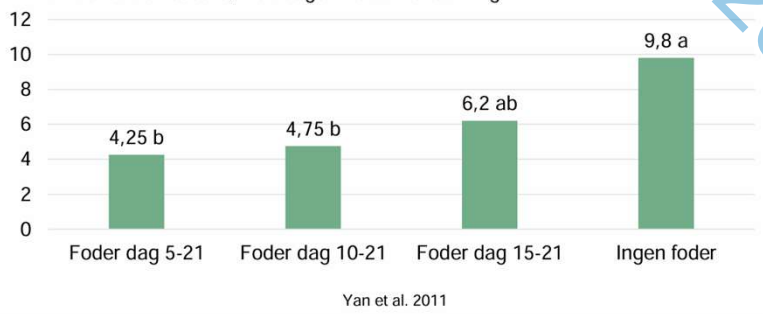

Yan et al. 2011

Foder fra dag 5 reducerede forekomsten af diarré efter fravænning

SEGES INNOVATION

Kilde: So-Seminar 2024

8

I skal anvende strategier, der sikrer:

- ✓ At grisene har en høj foderoptagelse i farestalden.
- ✓ At grisene begynder at optage foder tidligt
- ✓ At vi får flere eaters (= færre non-eaters)

Så, hvad skal der til ??

SvineVet Årsmøde 2026

9

Strategier for fodring af pattegrise i farestalden

- ❑ Dansk review (=opsamling af forsøg) fra 2025 !!

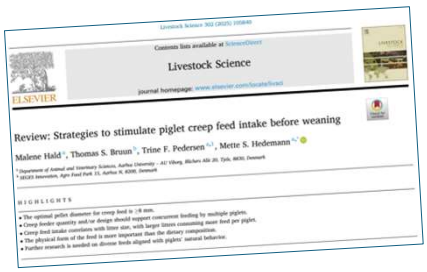

Livestock Science

Review: Strategies to stimulate piglet creep feed intake before weaning

Malene Hald, Thomas S. Bruun, Trine F. Pedersen, Mette S. Hedemann

HIGHLIGHTS

- The optimal pellet diameter for creep feed is ≥8 mm.
- Creep feeder quantity and/or design should support concurrent feeding by multiple piglets.
- Creep feed intake correlates with litter size, with larger litters consuming more feed per piglet.
- The physical form of the feed is more important than the dietary composition.
- Further research is needed on diverse feeds aligned with piglets' natural behavior.

10

Erfaring fra DK sobesætning:

Store piller er mere interessante

Kilde: Thomas Bruun

11

Svinevet Årsmøde 2026

Find den foderstrategi, der passer til din besætning

Simpel registrering af, hvor ofte grisene tømmer krybben

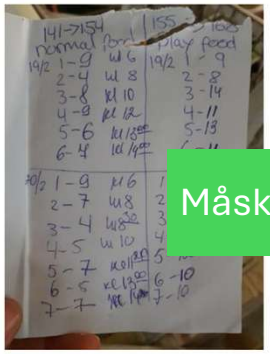

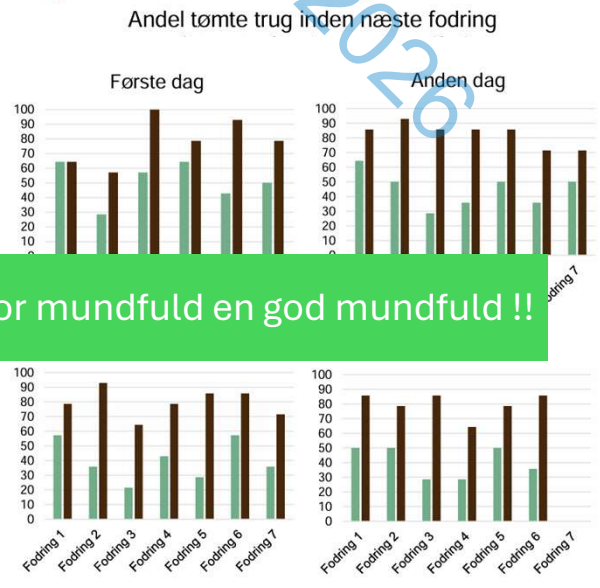

Måske er en stor mundfuld en god mundfuld !!

SEGES INNOVATION

12

Pillediameter
- effekt på pattegrisenes foderoptagelse i farestalden

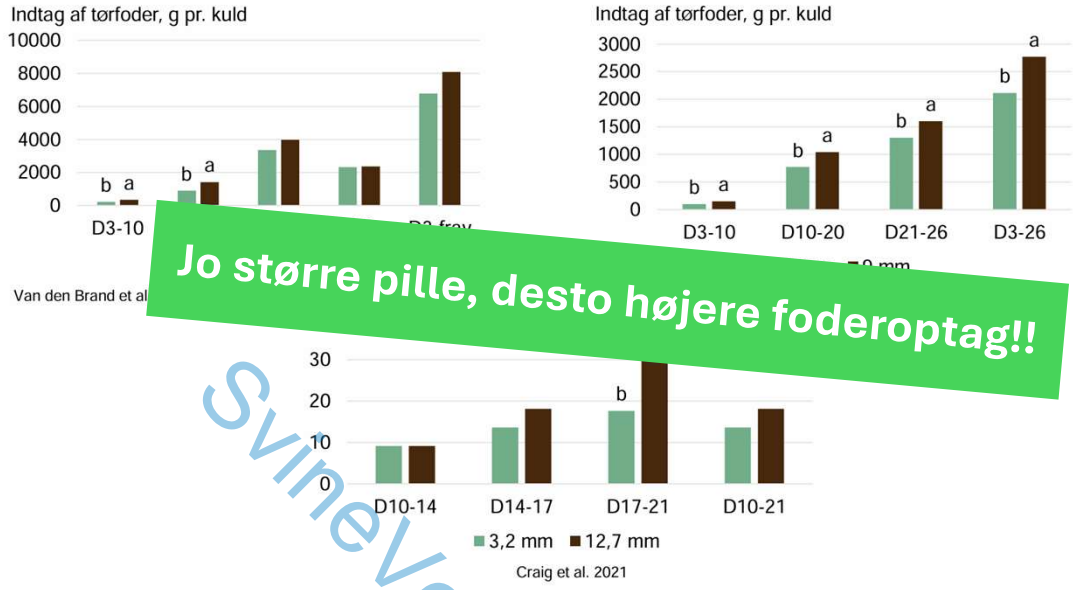

Jo større pille, desto højere foderoptag!!

PROGRIS

SEGES INNOVATION

SvineVet Årsmøde 2026

13

Hvad er vigtigt, for en høj foderoptagelse i farestalden og videre over i klimastalden:

PROGRIS

- ✓ **Start en uge efter faring med tildeling af tørfoder**
  - jo yngre grisene er ved fravænning, desto vigtigere, at de har lært at æde tidligt
- ✓ **Gør foderet interessant**
  - Hyppig fodring
  - Pillestørrelse? Form? Hårdhed?
  - Vådfoder? Opblødt foder?

- ✓ **Bring genkendelighed af foderet med over i smågrisestalden**

14

Aktivér grisene de første dage efter fravænning

SvineVet Årsmøde 2026

15

Aktivér med elektrolytvand

- Tiltrækker grisene … så de hurtigere lærer at bruge foderautomat og drikkeventil.
- God foderhygiejne. Ingen vask og flytning af trug.
- Bedre tilsyn. Svage grise opdages nemt og kan behandles tidligere.
- Mindre smittespredning. Tilsyn fra staldgangen.

BEMÆRK – ikke alle automater er egnet til ”forvanding”

16

Automater egnet til ”forvanding”

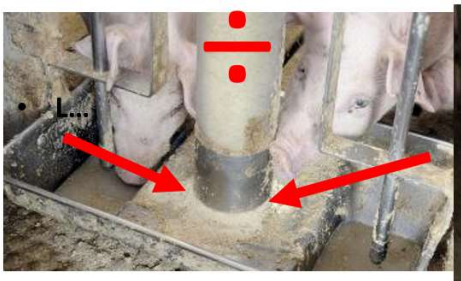
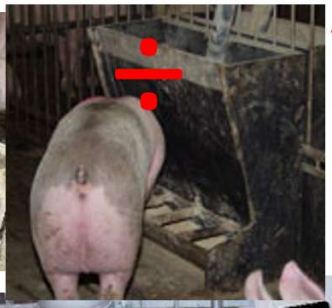
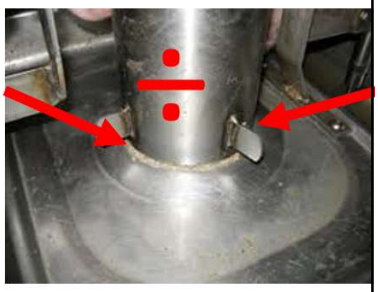

17

SvineVet Årsmøde 2026

18

Vejekamera – et godt redskab

SvineVet Årsmøde 2026

19

Vejekamera
- et godt redskab

- **Kameraet over stien vejer grisene automatisk.**
- **Identificerer, hvor det går galt.**
- **Et godt redskab til kontinuerlig optimering.**
- **Foderskift, behandlinger, osv. skal noteres.**
- **Flere udbydere – forskellige koncepter.**
  Progris hjælper gerne med at finde den rette løsning.

20

Vejekamera (eksempel)

Eksempel på opfølgning på data fra vejekamera:

- ✓ Efter hvert hold
- ✓ Kort opsamling på data og sendes ud til relevante.
- ✓ Teamsmøde (20 min.) med ejer, driftsleder, dyrlæge, foderstof osv.
- ✓ Resultater & aftaler justeringer til næste hold.

21

Svinevet Årsmøde 2026

Nok protein – mange grise får for lidt … og det koster

22

Eksempel kunde:
Sammenligning vækstkurve hos smågrise 7,5-25 kg før/efter rådgivningsforløb (8 måneder)

6 dage tidligere færdig.
Gevinst: 24 kr./gris

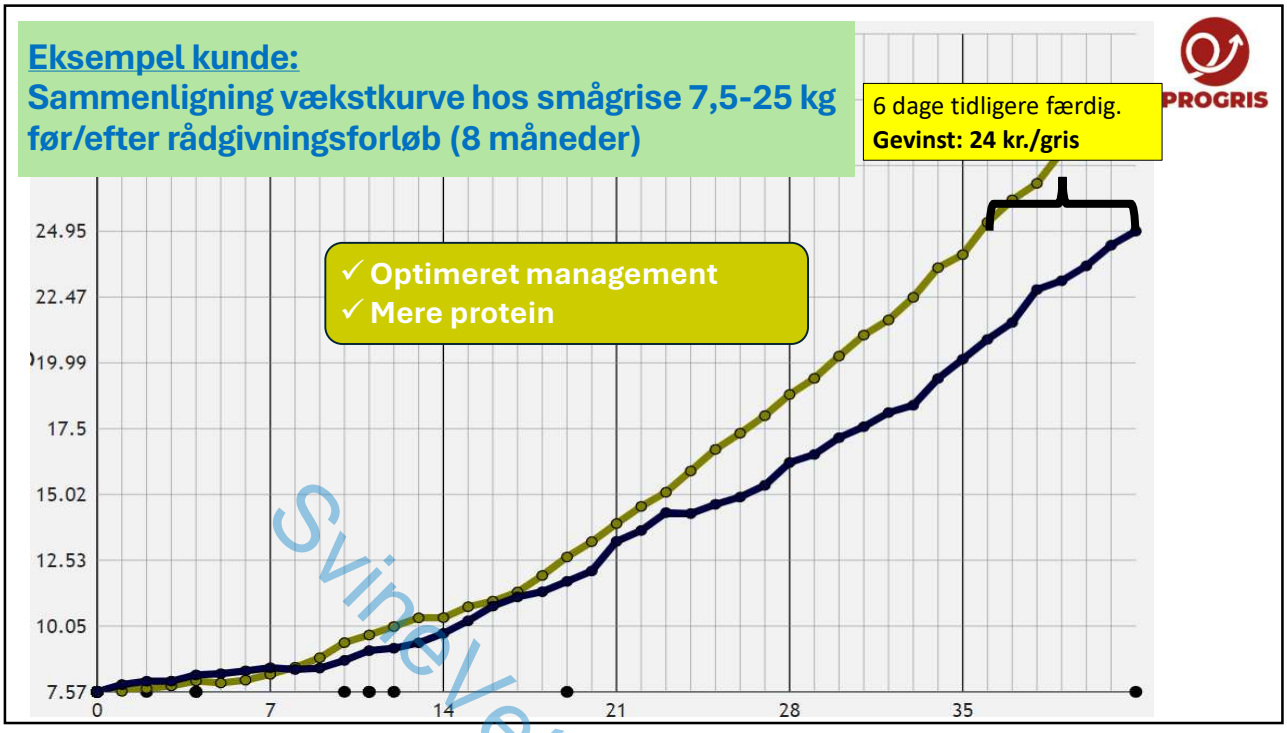

SvineVet Årsmøde 2026

23

Protein giver tilvækst – skift tidligere til slutblanding

Der er noget at hente hos de fleste !!

PROGRIS kunder henter i gns. +14 kr./gris i DB

24

Nok protein ...

- ✓ **Du skal turde udfordre grisene på protein (især til sidst)**
  - Bedre tilvækst & foderforbrug
  - Mindre halebid
- ✓ **Protein i starten er mindre vigtigt. Det er vigtigere, at få grisene til at æde & undgå diarré !!**
  - Aktivering
  - Management, gode rutiner & systematik

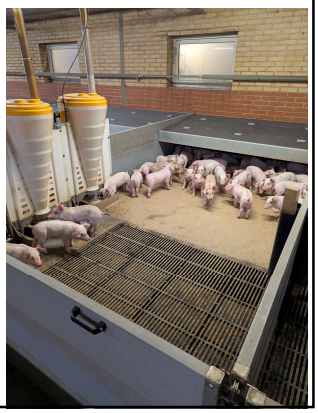

25

SvineVet Årsmøde 2026

Konklusioner

1. **LÆR grisene at æde i farestalden**
2. **AKTIVÉR grisene de første dage i klimastalden**
3. **VEJEKAMERA er et godt redskab - men det kræver opfølgning!!**
4. **NOK PROTEIN, mange grise får for lidt**

26

Tak for jeres opmærksomhed

Jes Callesen, PROGRIS

- T: 2154 0441
- M: jes@progris.dk
- W: progris.dk
- : progris

27

SvineVet Årsmøde 2026